

Trafikutskottets betänkande

1982/83:10

om anslag till Postväsende (prop. 1982/83:100 bil. 8)

SJÄTTE HUVUDTITELN

Postväsende

Anslagen till postväsende. I proposition 1982/83:100 bilaga 8 (kommunikationsdepartementet) återfinns regeringens förslag till medelsanvisning för budgetåret 1983/84 under avsnitt G. Postväsende (s. 115–120). Förslagen innebär

att till Posthus m. m. anvisas ett reservationsanslag på 9 500 000 kr. (punkt G 1.),

att till Ersättning till postverket för befordran av tjänsteförsändelser anvisas ett förslagsanslag på 413 000 000 kr. (punkt G 2.),

att till Ersättning till postverket för tidningsdistribution anvisas ett anslag på 48 000 000 kr. (punkt G 3.).

Vidare har regeringen under punkt G 2. föreslagit riksdagen att avskaffa tjänstebrevsrätten för organ inom svenska kyrkan utom för domkapitlen, stiftsnämnderna och folkbokföringen.

Motionerna

I motion 1982/83:242 av Gunnar Björk i Gävle (c) yrkas att riksdagen hos regeringen begär att ett förslag till organisation för postverket baserad på sju regioner med bibehållande av nuvarande regionförvaltningsorter föreläggs nästkommande riksmöte.

I motion 1982/83:515 av Ola Ullsten m. fl. (fp) yrkas att riksdagen hos regeringen begär en översyn av den nya elektronikens möjligheter för postverket i syfte att säkerställa postverkets ställning som förmedlare av post – konventionell och elektronisk – och i samband därmed avgränsningen av postverkets och televerkets monopolställningar dels sinsemellan, dels ock gentemot andra företag som erbjuder elektronisk dataservice.

Motiveringen till yrkandet återfinns i motion 1982/83:510 (fp).

I motion 1982/83:617 av Sven Munke (m) yrkas att riksdagen hos regeringen anholder att postverket får i uppdrag att genom en frimärksutgåva med Raoul Wallenbergs bild på ett värdigt sätt befästa minnet av vad denne utträttade i mänsklighetens tjänst som förste legationssekreterare vid Sveriges beskickning i Budapest i andra världskrigets slutskede.

I motion 1982/83:1396 av Lars Ahlström och Sten Svensson (båda m) yrkas

att riksdagen som sin mening uttalar att posten avskaffar antalsgränsen för ekonomibrev och kompenserar därav föranledda inkomstbortfall med indragningar i rabattsystemen.

I motion 1982/83:1924 av Karl Boo och Karl-Eric Norrby (båda c) yrkas att riksdagen avslår regeringens förslag om begränsningar av de kyrkliga organens tjänstebrevsrätt.

I motion 1982/83:1935 av Claes Elmstedt m. fl. (c) yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts beträffande behovet att inom ramen för nuvarande organisation av postverket målmedvetet satsa på fortsatt decentralisering av verksamhet och befogenheter,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts beträffande vikten av regler som speciellt beaktar småföretagens och de ideella föreningarnas situation.

I motion 1982/83:1945 av Börje Hörnlund och Karin Israelsson (båda c) yrkas

1. att riksdagens beslutar begära att regeringen ålägger postverket att ändra och anpassa nuvarande bestämmelser för lantbrevbärlinjer och fast postanstalt i syfte att förbättra glesbygdens postservice enligt vad som framförs i motionen,

2. att riksdagen uttalar sig för vad som i övrigt anförts i motionen om postservice.

I motion 1982/83:1967 av Börje Stensson och Elver Jonsson (båda fp) yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen sägs om förbättringar av postverkets informationsverksamhet vid försändelser till öststaterna,

2. att riksdagen begär att regeringen verkar för en harmonisering av internationella regler vid postförsändelser.

Utskottet

1. Posthus m. m.

Riksdagen beslutade åren 1981 och 1982 om ett nytt finansieringssystem för postverkets investeringar (prop. 1980/81:100 bil. 9, TU 1980/81:21, rskr 1980/81:199 resp. prop. 1981/82:100 bil. 9, TU 1981/82:14, rskr 1981/82:168). Till följd av dessa beslut betalas från ifrågavarande anslag fr. o. m. innevarande budgetår endast investeringar i stora posthus och fastigheter (normalt större totalkostnad än ca 100 milj. kr.).

För sådana investeringar har postverket i sin anslagsframställning föreslagit en medelsförbrukning för nästa budgetår med 147 milj. kr. Härav avser 17 milj. kr. Tomtebodaterminalen, 60 milj. kr. Göteborg Ban etapp II, 30

milj. kr. Stockholm Ban och 40 milj. kr. Postgirohuset etapp IV.

Riksdagen har i december 1982 under anslaget G 4. Särskilda investeringar för postväsendet för budgetåret 1982/83 anvisat 135 milj. kr., varav 40 milj. kr. avser medelsförbrukning under budgetåret, för sista etappen (etapp IV) av ombyggnaden av postgirohuset i Stockholm (prop. 1982/83:50, TU 1982/83:6, rskr 1982/83:110).

Vad gäller postverkets förslag i fråga om de övriga investeringsobjekten framhåller föredraganden att han delar verkets bedömning av medelsbehovet för Tomtebodaterminalen. Däremot bör – på grund av vissa osäkerhetsfaktorer – medel inte nu anvisas för Göteborg Ban etapp II och Stockholm Ban.

Med hänvisning till en beräknad ingående behållning på 8,4 milj. kr. och till att anslaget bör beräknas med viss marginal föreslår föredraganden en medelsanvisning för nästa budgetår med 9,5 milj. kr.

Utskottet godtar vad föredraganden förordat i fråga om medelsförbrukning och anslagsberäkning samt tillstyrker sålunda regeringens förslag om anslag till Posthus m. m. för nästa budgetår.

2. Ersättning till postverket för befordran av tjänsteförsändelser

Riksdagen har (prop. 1980/81:20, TU 1980/81:6, rskr 1980/81:101) beslutat om avveckling av tjänstebrevsrätten för icke statliga organ. Enligt beslutet skall frågan om hur de kyrkliga organens tjänstebrevsrätt skall avvecklas t. v. vila med hänsyn till att något principbeslut om de framtida relationerna mellan stat och kyrka inte fattats. Föredraganden anser emellertid att man redan nu kan besluta om viss avveckling av de kyrkliga organens tjänstebrevsrätt. Denna rätt bör dock enligt föredraganden t. v. bibehållas för domkapitlen, stiftsnämnderna och för pastorsämbetena i fråga om ärenden som gäller folkbokföring. Genom ett sådant beslut kommer endast de som tillhör svenska kyrkan att belastas med portokostnader för kyrkans verksamhet utom folkbokföringen. Föredraganden räknar med en besparing på 3 å 4 milj. kr. på tjänstebrevsanslaget till följd av det föreslagna beslutet. Med beaktande härav bedöms anslaget för nästa budgetår böra tas upp med 413 milj. kr.

I motion 1982/83:1924 (c) yrkas att riksdagen avslår regeringens förslag om begränsningar av de kyrkliga organens tjänstebrevsrätt.

Utskottet ansluter sig till föredragandens uppfattning och godtar den angivna anslagsberäkningen. Härav följer att utskottet tillstyrker regeringens förslag och avstyrker motionen.

3. Ersättning till postverket för tidningsdistribution

Utskottet tillstyrker regeringens förslag att riksdagen till *Ersättning till postverket för tidningsdistribution* för nästa budgetår anvisar ett anslag på 48 milj. kr.

4. Postverkets organisation och verksamhet

I motion 1982/83:242 (c) yrkas att riksdagen begär att ett förslag till organisation för postverket baserad på *sju* regioner med bibehållande av *nuvarande* regionförvaltningsorter föreläggs nästkommande riksmöte.

Utskottet behandlade ett motionsyrkande med samma innebörd i sitt betänkande TU 1980/81:21 (rskr 1980/81:199). Därvid erinrade utskottet om att riksdagens beslut år 1976 (prop. 1975/76:167, TU 1975/76:26, rskr 1975/76:365) om postverkets organisation innebar att landet skulle indelas i åtta regioner. I båda betänkandena underströk utskottet vikten av att den lokala postförvaltningens ställning stärks genom decentralisering av arbetsuppgifter från central och regional nivå. Därmed – framhöll utskottet – bör personalen inom central- som regionförvaltningen kunna minskas.

I betänkandet TU 1980/81:21 framhöll utskottet vidare att en åttonde regionförvaltning i Örebro – i enlighet med riksdagsbeslutet år 1976 – ännu inte hade inrättats. Utskottet tolkade den alltjämt gällande indelningen i sju regioner så att postverket inte fann den beslutade regionindelningen vara ändamålsenlig. Postverket borde därför – hette det i betänkandet – hos regeringen snarast aktualisera frågan om regionindelningen.

I motion 1982/83:1935 (c) framhålls att postverket – trots att 1976 års riksdagsbeslut ännu inte hade fått full verkan – redan år 1979 beslöt att ytterligare utreda organisationen. Utredningsarbetet har enligt motionärerna resulterat i tre alternativ till ändrad organisation för postverket, vilka samtliga – i strid mot riksdagsbeslutet – i själva verket skulle innebära slopandet av de nuvarande regionförvaltningarnas funktion. Motionärerna understryker att skäl saknas för en ny omorganisation av postverket med alla de olägenheter en sådan medför för berörd personal.

Utskottet har erfarit att postverket inom kort ämnar föreslå regeringen en ändrad verksorganisation med ökad delegering och decentralisering. I avvaktan på regeringens ställningstagande till förslaget och det förslag till riksdagen som kan föranledas därav synes motionsyrkandena inte böra föranleda någon riksdagens åtgärd. Dessa avstyrks följaktligen.

I motion 1982/83:515 (fp) begärs en översyn av *elektronikens möjligheter för postverket* i syfte att säkerställa verkets ställning som förmedlare av konventionell och elektronisk post. I samband därmed begärs vidare en översyn av postverkets och televerkets monopolställningar, dels sinsemellan, dels gentemot andra företag som erbjuder elektronisk dataservice.

År 1980 introducerade post- och televerken gemensamt allmänna faksimtjänster under benämningarna postfax och telefax. Dessa tjänster möjliggör överföring av dokument, bilder eller text.

Sedan ungefär två år tillhandahåller postverket en postanpassad elektronisk post som kombinerar data- och teleteknik med brevbärande brev. Tjänsten elektronisk postservice – EPS – utnyttjar sådan teknik för transmission och rationaliserad sortering av brevinformationen. Själva brevet skrivs därigenom ut på vanligt papper närmare adressaten och delas sedan ut på vanligt sätt.

Utskottet har vidare erfarit att postverket under innevarande budgetår startat en teledataverksamhet. Den nya tjänsten – POSTEL – baseras på televerkets datavisionssystem, och utvecklingen sker i nära samverkan med televerket. Verksamheten inriktas till en början på tre områden. Ett område är att göra olika typer av samhällsinformation tillgänglig på postkontor via publika teledataterminaler eller med terminaler som handhas av postpersonalen för information av svårtillgänglig art. Ett annat område är att göra olika typer av näringslivsinformation lätt tillgänglig. Ett tredje område är att utnyttja teledatasystemet som stöd och komplettering till de nya bokningstjänster som utvecklas för att möta den nedgång av arbetsvolymen som verket förutser för postkontoren.

De elektroniska posttjänster som postverket erbjuder utgör enligt utskottets mening ett värdefullt komplement till de tjänster som televerket tillhandahåller. I detta sammanhang bör uppmärksammas att televerkets tjänster i fråga om sådan kommunikation som avses i motionen i huvudsak begränsas till de fall där kunderna är beredda att köpa eller abonnera egna terminaler, dvs. främst kommunikation från ett företag till ett annat. Postverket kan däremot erbjuda tjänster i de många fall där mottagare och/eller avsändare saknar terminal.

Genom en särskild samarbetsgrupp som har etablerats av post- och televerken synes förutsättningar ha skapats för en handlingsberedskap och samverkan på sådana punkter där verksamheterna berör varandra. Företrädare för de båda verken kan dessutom genom en för de västeuropeiska post- och teleförvaltningarna gemensam samarbetsorganisation följa den utvecklingsverksamhet som bedrivs av andra förvaltningar.

Då något behov av den begärda översynen sålunda inte synes föreligga bör motionen lämnas utan åtgärd.

5. Ekonomibrev och föreningsbrev

I motion 1982/83:1396 (m) begärs att antalsgränsen för ekonomibrev skall avskaffas och framhålls att därav föranlett inkomstbortfall för postverket bör kompenseras med indragningar i rabattsystemet. Antalsgränsen – som innebär att minst 100 försändelser skall lämnas samtidigt – är enligt motionärerna diskriminerande mot mindre företag som sällan har sådana

brevmängder att de kan utnyttja de kostnadsmässigt förmånliga ekonomibreven. Det är också otillfredsställande och kan leda till skönsmässiga bedömningar att kravet på minst 100 försändelser kan nedsättas till 20 efter godkännande av chefen för ett postkontor. Enhetliga regler bör gälla i hela landet.

Även i motion 1982/83:1935 (c) framhålls att det nya portosystemet negativt drabbat småföretagen och den ideella föreningsverksamheten. Postverket bör se till att de nya regler som man förbereder bättre än f. n. beaktar effekterna för småföretag och ideella föreningar.

Postverkets avsikt med det år 1981 införda portosystemet var bl. a. att få till stånd en tidsmässig omfördelning av den personalkrävande postsorteringen. Tidigare sorterades 90 % av försändelserna under kvällar och nätter. Genom införandet av ekonomibreven – som skall lämnas in på postkontor skilda från annan post och som delas ut tredje vardagen efter inlämningsdagen – har man i väsentlig utsträckning åstadkommit den eftersträlvade omfördelningen. Ett slopande av antalsgränserna skulle göra det svårare för verket att upprätthålla kravet på att ekonomibreven ej får blandas med t. ex. sådan post som läggs på brevlådan. Därmed skulle också rationaliseringsvinsterna vid sorteringen minska eller bortfalla, till men för postverkets ekonomi och därmed för kundernas krav på en snabb och billig postservice.

Vad utskottet nu anfört synes även tillämpligt på de s. k. föreningsbreven. Även för dessa gäller att de skall lämnas över disk åtskilda från annan post och att de delas ut tredje vardagen efter inlämningsdagen. Som en generell regel gäller dock att lägsta tillåtna antal per inlämningstillfälle är 20.

Enligt vad utskottet har erfarit pågår f. n. inom postverket en utvärdering av effekterna av det nya portosystemet. Eventuella förändringar kommer att diskuteras i postens kundråd, vari bl. a. näringslivs- och konsumentintressen är företrädde. Utskottet utgår från att synpunkter liknande dem som framförts i de båda motionerna därvid aktualiseras.

Med hänvisning till det anförda synes motionsyrkandena inte böra föranleda någon riksdagens åtgärd, varför dessa avstyrks.

6. Postservice m. m.

I motion 1982/83:1945 (c) yrkas att postverket ändrar och anpassar sina bestämmelser för att så långt som möjligt kunna erbjuda lantbrevbärarservice för de glesbygdsbor som nu ställs utanför sådan service. Enligt motionärerna bör förutom postservice andra funktioner prövas för de lantbrevbäringslinjer som går i utpräglad glesbygd med stora inslag av äldregrupper. Som exempel nämns transport av livsmedel och apoteksvaror.

Utskottet har under en följd av år tagit ställning till frågor av det slag som

tagits upp i motionen. Det har därvid konstaterats att postverket i en rad avseenden vidtagit åtgärder som har förbättrat postservicen i glesbygden. Genom lantbrevbärare kan numera praktiskt taget alla slags postärenden uträttas. Postverket har vidare ett samarbete med de kommunala myndigheterna som innebär att lantbrevbärarna förmedlar social service av olika slag samt i vissa fall handhar varudistribution. Lantbrevbärare kan också lämna paket, värdeförsändelser eller postförskott, som inte kunnat avlämnas under turen, till lämplig affär för att senare hämtas av kunden. Enligt vad utskottet erfarit har postverket tagit kontakt med huvudmännen för den lokala och regionala trafiken i vissa län för att diskutera möjligheterna att förbättra samordningen av distributionen av post och andra tjänster i glesbygden.

För att lantbrevbäring skall anordnas måste vissa krav på hushållsunderlag uppfyllas. Dessa krav har successivt sänkts från tio hushåll per km enkel färdväg i början av 1950-talet till f. n. två hushåll. Postverket har också i lantbrevbäringsområdena infört en ordning som innebär att lantbrevbärarservice kan utsträckas till hushåll där ingen av medlemmarna på grund av ålder eller sjukdom kan hämta posten, även om kravet på hushållsunderlag inte är uppfyllt. En sänkning av kravet till ett hushåll skulle enligt postverket medföra att kostnaderna ökar med bortemot 200 milj. kr. per år.

Utskottet anser således att väsentliga förbättringar genomförts beträffande postverkets service i glesbygd. Självfallet måste postverket som ett affärsdrivande verk försöka effektivisera verksamheten och beakta de kostnadsmässiga konsekvenserna då krav på ytterligare förbättringar av servicen ställs. Utskottet vill dock liksom tidigare understryka att det är angeläget att verket upprätthåller en god service inom landsbygds- och glesbygdsområdena. Skälig hänsyn måste tas till lokala och regionala önskemål.

Någon särskild åtgärd från riksdagens sida med anledning av motionärernas yrkanden finner utskottet med hänvisning till det anförda inte erforderlig. Utskottet avstyrker sålunda motionen.

I motion 1982/83:1967 (fp) påtalas att julpaket till öststater ofta inte kommer fram till adressaten utan återsänds till avsändaren. Det har bl. a. varit fråga om paket med kläder och livsmedel. Postverket har enligt motionärerna tillgång till uppgifter från olika stater över sådana varor som inte godkänns för postbefordran. Verket bör förbättra sin information om sådana uppgifter. Dessutom bör problemet tas upp i bilaterala förhandlingar med särskilt öststaterna i syfte att få till stånd en harmonisering av internationella regler för postförsändelser.

De uppgifter som motionärerna refererar till återfinns i viss utsträckning i posttaxan. Utskottet har från postverket erfarit att postpersonalen vid förfrågan upplyser kunderna om eller hänvisar dem till posttaxans bestämmelser. Många stater lämnar dock inte erforderlig information till verket. I

sådana fall kan personalen endast hänvisa till ifrågavarande stats diplomatiska representation e. d. Postverket anser emellertid att personalen under inga förhållanden kan åläggas uppgiften att söka förvissa sig om att varje kund iakttagit alla eventuella bestämmelser. Skriftlig information genom anslag e. d. skulle bli alltför omfattande och ändå ofullständig.

Utskottet ifrågasätter inte verkets bedömning.

Den internationella postutväxlingen regleras i världspostkonventionen som praktiskt taget all världens stater har anslutit sig till. Utskottet utgår från att postverket i sina kontakter med andra staters postförvaltningar söker tillvarata möjligheterna till den ytterligare förenkling av den internationella postutväxlingen som bedöms erforderlig och möjlig.

Med hänvisning till det anförda finner utskottet motionen inte böra föranleda någon riksdagens åtgärd, varför densamma avstyrks.

7. Frimärksutgivning

I motion 1982/83:617 (m) yrkas att riksdagen hos regeringen anhåller att postverket får i uppdrag att genom en frimärksutgåva hedra Raoul Wallenbergs minne. Motionären framhåller att Wallenberg genom sina insatser i mänsklighetens tjänst är en av vår tids mest uppmärksammade svenskar.

Utskottet, som i och för sig delar den sålunda uttalade uppfattningen, har dock tidigare i frågor om frimärksutgivning inte funnit någon riksdagens åtgärd erforderlig under hänvisning till att sådana avgörs av postverkets generaldirektör. Utskottet finner ej skäl att frånga denna praxis och avstyrker motionen.

Hemställan

Utskottet hemställer

1. att riksdagen till *Posthus m. m.* för budgetåret 1983/84 anvisar ett reservationsanslag på 9 500 000 kr.,
2. att riksdagen
 - a) med bifall till regeringens förslag och med avslag på motion 1982/83:1924 (c) beslutar avskaffa tjänstebrevsrätten för organ inom svenska kyrkan utom för domkapitlen, stiftsnämnderna och folkbokföringen,
 - b) till *Ersättning till postverket för befordran av tjänsteförsändelser* för budgetåret 1983/84 anvisar ett förlagsanslag på 413 000 000 kr.,
3. att riksdagen till *Ersättning till postverket för tidningsdistribution* för budgetåret 1983/84 anvisar ett anslag på 48 000 000 kr.,

4. beträffande *postverkets organisation*
att riksdagen
a) avslår motion 1982/83:242 (c),
b) avslår motion 1982/83:1935 (c) yrkande 1,
5. beträffande *elektronikens möjligheter för postverket*
att riksdagen lämnar motion 1982/83:515 (fp) utan åtgärd,
6. beträffande *ekonomibrev och föreningsbrev*
att riksdagen
a) avslår motion 1982/83:1396 (m),
b) avslår motion 1982/83:1935 (c) yrkande 2,
7. beträffande *postservice m. m.*
att riksdagen
a) avslår motion 1982/83:1945 (c),
b) avslår motion 1982/83:1967 (fp),
8. beträffande *frimärksutgivning*
att riksdagen avslår motion 1982/83:617 (m).

Stockholm den 1 mars 1983

På trafikutskottets vägnar
KURT HUGOSSON

Närvarande: Kurt Hugosson (s), Rolf Clarkson (m), Birger Rosqvist (s), Claes Elmstedt (c), Olle Östrand (s), Wiggo Komstedt (m), Sven-Gösta Signell (s), Rune Johansson (s), Per Stenmarck (m), Margit Sandéhn (s), Sten-Ove Sundström (s), Görel Bohlin (m), Olle Grahm (fp), Sven Henriansson (vpk) och Anna Wohlin-Andersson (c).

Reservationer

1. Postverkets organisation (mom. 4)

Claes Elmstedt och Anna Wohlin-Andersson (båda c) anser

dels att det stycke av utskottets yttrande som på s. 4 börjar med "Utskottet har" och slutar med "avstyrks följaktligen." bort ha följande lydelse:

Utskottet delar uppfattningen att en ny omorganisation av postverket f. n. inte är motiverad. Verket bör i stället – i enlighet med riksdagens beslut år 1976 – fortsätta att delegera verksamheter och beslutanderätt inom nuvarande organisatoriska ram från centralförvaltningen till regionförvaltningarna och förvaltningsområdena. Därmed bör det bli möjligt att åstadkomma den minskning av den centrala förvaltningens personal och den decentralisering av dennas funktioner som förutsattes vid 1976 års beslut. Ett viktigt exempel på önskvärd delegering eller decentralisering från central till regional nivå är verkets fastighetsförvaltning.

Under inga förhållanden bör det komma i fråga att slopa regionförvaltningarna och minska antalet förvaltningsområden från nuvarande antal, 59, till 24. En sådan centralisering skulle i princip innebära endast ett förvaltningsområde per län. Exempel finns dock – enligt föreliggande utredningsförslag – på län som inte skulle få någon egen postförvaltning alls. Genom en sådan organisation skulle man ytterligare fjärma dem som har ansvaret för brevbäring och annan service från verkets kunder, särskilt i glesbygderna. För beslut i sådana för den sociala miljön viktiga frågor krävs beslutsfattare som genom verksamhet och bosättning verkligen känner förhållandena i de aktuella bygderna.

Med hänvisning till det anförda tillstyrker utskottet motion 1982/83:1935 (c) yrkande 1. Utskottets ställningstagande innebär att syftet med motion 1982/83:242 (c) synes vara i huvudsak tillgodosett.

Vad utskottet nu har anförat bör av riksdagen ges regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 4 bort ha följande lydelse:

4. beträffande *postverkets organisation*

att riksdagen med bifall till motion 1982/83:1935 (c) yrkande 1 och med anledning av motion 1982/83:242 (c) som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet härom anför,

2. Ekonomibrev och föreningsbrev (mom. 6)

Claes Elmstedt (c), Olle Grahn (fp) och Anna Wohlin-Andersson (c) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 6 börjar med "Postverkets avsikt" och slutar med "dessa avstyrks." bort ha följande lydelse:

Det år 1981 införda portosystemet – varigenom bl. a. ekonomi- och föreningsbrev infördes – synes ha medfört vissa rationaliseringsvinster för postverket, särskilt i fråga om postsorteringen. Att – såsom föreslås i motion 1396 (m) – helt slopa kravet på ett visst minimiantal brev per inlämnings-tillfälle skulle enligt utskottets mening kunna äventyra dessa vinster. Postverkets monopolställning samt dess samhällsekonomiskt, socialt och kulturellt viktiga funktion nödvändiggör emellertid enligt utskottets mening en viss justering av nuvarande regler om samt permanentning av lägsta tillåtna antal ekonomi- eller föreningsbrev per inlämningsstillfälle. En sådan justering synes dessutom kunna rymmas inom ramen för företags-ekonomiska överväganden.

Utskottet tillstyrker sålunda yrkandet i motion 1982/83:1935 (c). Genom detta ställningstagande synes syftet med motion 1982/83:1396 (m) vara i hög grad tillgodosett.

Vad utskottet nu har anfört bör av riksdagen ges regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 6 bort ha följande lydelse:

6. beträffande *ekonomibrev och föreningsbrev*
att riksdagen med bifall till motion 1982/83:1935 (c) yrkande 2
och med anledning av motion 1982/83:1396 (m) som sin mening
ger regeringen till känna vad utskottet härom anfört.

Särskilt yttrande

Elektronikens möjligheter för postverket (mom. 5)

Olle Grahn (fp) anför:

Som utskottet framhåller existerar redan vissa former av samarbete mellan postverket och televerket på den elektroniska postförmedlingens område. Det är dock viktigt att uppmärksamma de verkliga intressekonflikter som snart kan uppkomma mellan de två kommunikationsorganen och som inte så lätt kan biläggas av en formell samarbetsgrupp. Det är ingalunda självklart att televerket skall ha monopol på kommunikationer mellan företag, endast därför att dessa har egna terminaler. Dessa förbindelser kan snart ta hand om en så stor del av den totala kommunikationsmängden i samhället att postverket får mycket svårt att hävda sig i konkurrensen. Det är viktigt att inte bara de båda verken utan också statsmakterna även fortsättningsvis är uppmärksamma på balansen mellan de båda kommunikationsmedlen och att de båda verkens monopolställning gentemot de övriga företag som erbjuder elektronisk dataservice inte utvidgas.

Om balansen mellan de båda verken förskjuts, kan exakt de faror uppkomma för den vanlige brevskrivaren som motion 1982/83:515 (fp) förutser.

